

Opiniowanie szkolnych arkuszy organizacyjnych przez związki zawodowe

Związki zawodowe działające na terenie szkoły mają, co do zasady, prawo występowania w obronie interesów pracowniczych swoich członków. W tym zakresie mieści się również prawo opiniowania lub uzgadniania niektórych kwestii związanych z prawem pracy. Jednakże zakres tych kompetencji nie jest dowolny, lecz wprost wynikający z przepisów obowiązującego prawa. Z kolei samo prawo dostępu do informacji jest prawem ogólnym i nie podlegającym ograniczeniom.

W związku z tym należy rozdzielić kwestie związane z prawem opiniowania arkusza organizacyjnego szkoły od kwestii związanych z prawem dostępu do tego arkusza rozumianego jako informacja publiczna.

Należy także zauważyć, że poniższe rozważania dotyczące opiniowania arkusza organizacyjnego dotyczą działań związku zawodowego na poziomie szkoły, nie na poziomie organu prowadzącego, który określa ogólne wytyczne dotyczące organizacji szkół przez niego prowadzonych. Natomiast w kwestii dostępu do informacji publicznej, organ prowadzący, który jest w posiadaniu arkusza organizacyjnego, rozumianego jako dokument stanowiący informację publiczną, jest tak samo jak dyrektor szkoły podmiotem zobowiązanym do udzielenia informacji publicznej.

Kwestia uprawnień związku zawodowego związanych z dostępem do informacji niezbędnej do prowadzenia działalności związkowej została uregulowana w treści art. 28 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (dalej u.z.z.). Na podstawie tej normy pracodawca jest obowiązany udzielić na żądanie związku zawodowego informacji niezbędnych do prowadzenia działalności związkowej, w szczególności informacji dotyczących warunków pracy i zasad wynagradzania. Z kolei na podstawie art. 26 u.z.z. do zakresu działania zakładowej organizacji związkowej należy w szczególności zajmowanie stanowiska w indywidualnych sprawach pracowniczych w zakresie unormowanym w przepisach prawa pracy oraz zajmowanie stanowiska wobec pracodawcy i organu samorządu załogi w sprawach dotyczących zbiorowych interesów i praw pracowników.

Z uprawnieniem związku zawodowego wynikającego z treści art. 26 i art. 28 u.z.z. koresponduje uprawnienie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112 poz. 1198 ze zm.) – dalej u.d.i.p. Przepis ten stwierdza, że każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu na zasadach i w trybie określonych w tej ustawie.

W omawianej sprawie pojawia się kwestia ochrony dóbr osobowych, do której pracodawca jest zobowiązany na gruncie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2002 r. Nr 101 poz. 926 ze zm.) – dalej u.o.d.o. Istotnie – informacje przekazane przez pracodawcę nie mogą zawierać danych dotyczących statusu konkretnego pracownika.

Prawo do informacji podlega ograniczeniu m.in. ze względu na prywatność osoby fizycznej. Ograniczenie to nie dotyczy informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia

i wykonywania funkcji oraz w przypadku, gdy osoba fizyczna zrezygnuje z przysługującego im prawa (art. 5 ust. 2 u.d.i.p.). W omawianej sprawie przedmiot pytań związku zawodowego nie uprawnia do ograniczenia prawa do informacji publicznej.

Sposobem polubownego rozpatrzenia wniosku może być przekazanie informacji z usunięciem personaliów osób prywatnych. Anonimizacja danych jest bowiem w takich sytuacjach dopuszczalna i nie wpływa na czytelność dokonanego w ten sposób przekazu (podobnie: wyrok WSA w Warszawie z 18 listopada 2008 r., II SA/Wa 1177/08, LEX nr 521932, oraz wyrok WSA w Gliwicach z 23 listopada 2010 r., IV SA/GI 670/10, LEX nr 758406).

Innym sposobem rozwiązania problemu może być uzyskanie przez związek zawodowy zgody nauczycieli na dostęp do ich „danych wrażliwych”. Organ administracji, jako że nie jest on dysponentem dóbr osobistych nauczycieli, nie może wówczas odmówić udzielenia informacji publicznej z powołaniem się na klauzulę ochrony dóbr osobowych.

Podmiotowi, któremu odmówiono prawa dostępu do informacji publicznej ze względu na wyłączenie jej jawności z powołaniem się np. na ochronę danych osobowych, czy prawo do prywatności, przysługuje prawo wniesienia powództwa do sądu o udostępnienie takiej informacji. Odmowa udzielenia informacji publicznej powinna być należycie uzasadniona, gdyż nieuzasadniona odmowa w pewnych przypadkach może prowadzić do nałożenia kary grzywny lub kary ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku (art. 23 u.d.i.p.).

opr. Krzysztof Lisowski
st. specjalista ds. prawnych
ZPE ZG ZNP

Warszawa, marzec 2013 roku.